

De Pion roept bij de meeste mensen een vaag bekend gevoel op; een snelle boot toch? Maar het is ook een prima toerboot met uitstekende vaareigenschappen.

TEKST HELEEN HEIJNIS FOTO'S ROB BONTE EN ILYA VAN MARLE

AL 35 JAAR EEN EIGEN GEZICHT

De enorme herkenbaarheid van de Pion zorgt naast de goede vaareigenschappen voor een trouwe schare fans.

“H et is zelfs een van de oudste eenheidsklassen van Nederland”, zegt Ed Brand, voorzitter van de Pionclub. En dat biedt veel voordelen: “Geen gedoe met handicaps; je weet precies hoe je ervoor ligt bij de wedstrijden en dat brengt het zeilen weer terug naar de essentie: als eerste finishen.”

De Pion werd 35 jaar geleden ontworpen voor een wedstrijd van het KNWV. Men was op zoek naar een zee-gaand wedstrijdjacht dat langer meeding dan de toen gangbare jachten. Ontwerpbureau Van de Stadt won met de Pion. Sindsdien zijn er een paar honderd gebouwd. Na een tijdje wat in de vergetelheid te zijn geraakt, werkt de Pionklasse hard aan haar comeback. “We hebben een groep enthousiaste wedstrijdzeilers bij elkaar, maar jonge aanwas is van harte welkom. We proberen bij de grotere zeilwedstrijden altijd met meer dan acht Pionnen te verschijnen, dan krijgen we meestal een eigen klassestart.” De wedstrijdjachten voldoen aan een strikte eenheid, het aantal zeilen is beperkt, de maten van de zeilen liggen

Geregeld lukt het bij wedstrijden om een eigen klassestart te krijgen.

vast en van ieder zeil mag er slechts één in wedstrijden worden gebruikt. “Hiermee houd je ook de kosten in de hand. Het hoeft niet steeds beter, mooier en duurder. Daarnaast is het een prima gezinsschip”, aldus Brenda Vial, die met haar Pion deelneemt aan wedstrijden maar er ook uitgebreid mee op vakantie gaat. “Het is toch prachtig dat je dat allemaal met hetzelfde schip kunt doen? Geen gedoe met de inventaris eruit halen of een enorme lading dure zeilen. We halen de duplo van boord, wedstrijdzeil erop en we kunnen gaan!” Tijdens het lustrumjaar staan diverse activiteiten op het programma: een feestavond, een aantal toertochten en een familieweekend. Brenda: “We hebben onze lustrumtocht als peloton naar Texel gezeild. Het was een geweldig gezicht om zoveel Pionnen bij elkaar te zien.” Er zijn genoeg Pionbezitters die alleen maar toeren. “Het is een degelijke en toch sportieve boot die prettig en licht stuurt. Vooral mijn vrouw is daar erg blij mee”, aldus John Willemsse, sinds 2003 trotse eigenaar van een Pion. “We hebben alle wateren in en om Nederland al verkend, de volgende stap is wellicht een oversteek naar Engeland.” Dat al zoveel Pionnen - ontworpen om op zee te varen en oersterk - hem in die oversteek zijn voorgegaan is een geruststellende gedachte.

PION

ONTWERPER	V/d Stadt & Partners
LENGTE	9,084 m
BREEDTE	2,896 m
DIEPGANG	1,722 m
LENGTE WATERLIJN	7,45 m
STAAHOOGTE KAJUIT	1,92 m
HOOGSTE PUNT	12,98 m
WATERVERPLAATSING	3650 kg
BALLAST	1548 kg
SW HANDICAP	94,5
GPH	732,5

Zie ook www.pionklasse.nl

Ed Brand

WEDSTRIJDZEILER PUR SANG

"Het belangrijkste vind ik om een goed team bij elkaar te krijgen. Als iedereen zijn eigen plek kent en weet wat de taken van de anderen zijn, heb je een winning team."

"Ik heb de vermoeiende eigenschap om overal de beste in te willen zijn. Ik maak overal een wedstrijd van." Voor me zit Ed Brand (55), de goedlachse schipper van de *Balans*. Iedereen in de haven groet hem en ook in het wedstrijdcircuït is hij geen onbekende. Het liefst brengt hij elk vrij uurtje door op zijn Pion. Vanuit de thuishaven Almere Haven worden wekelijks wedstrijden gezeild. "Toen ik nog jong was, is er al eens tegen mij gezegd: Ed zal alleen problemen krijgen als hij onder iemand moet werken. Dat heb ik sindsdien zoveel mogelijk proberen te vermijden!" De rol van schipper ligt hem dan ook het beste. "Ik vaar het liefst een korte serie wedstrijden, waarvan het gemiddelde de uitslag bepaalt. Bij de langere wedstrijden, zoals de Vuurschepenrace en de North Sea Race van Scheveningen naar Harwich, gaan stroming en getij een belangrijke rol spelen. Tactiek wordt dan een beslissende factor en dat ligt me minder." Gedurende het jaar zeilt Ed tweeëntwintig weken lang wedstrijden op zijn *Balans*, om de week op dinsdag- en donderdagavond vanuit Almere Haven. Er doen gemid-

deld vijftien tot twintig schepen mee. Daarnaast meet hij zich graag met andere zeilers. Elk jaar staat een vast aantal wedstrijden op het programma; de Y-torenrace, de North Sea Regatta, de Flevorace, het ONK Pion in Muiden en het ONK Zeezeilen in IJmuiden.

De Pion klassenorganisatie, met ruim zestig leden, probeert voor de meeste wedstrijden een eigen start te regelen. "Daarvoor hebben we minstens twaalf Pionnen nodig om een geldig Open Nederlands Kampioenschap te kunnen varen. Meestal lukt dat ook wel, maar we moeten er hard aan trekken om mensen enthousiast te krijgen. Het is uniek dat we met de Pion onze eigen eenheidsklasse hebben. De saamhorigheid is groot en ik ben blij dat zoveel leden hun steentje bijdragen aan het reilen en zeilen van de klasse. Het is een prachtige wedstrijdboot die het verdient om meer aandacht te krijgen."

Ed is vijfvoudig Nederlandse Kampioen Pion en heeft diverse keren de Pionbeker gewonnen als beste Pionzeiler. Ook de North Sea Regatta staat al meerdere keren op zijn naam en in 2005 veroverde hij de derde plaats tijdens de Cowesweek. "Het belangrijkste vind ik om een goed team bij elkaar te krijgen. We trainen vaak met elkaar, want alleen op die manier raak je op elkaar ingespeeld. Als iedereen zijn eigen plek kent en weet wat de taken van de ander zijn, heb je een winning team. Dan kun je net dat stapje extra doen en is er balans in het team."

Ed zeilt ook tochten met zijn vrouw, maar het wedstrijd-element is nooit ver weg. "Dan ligt mijn vrouw lekker te zonnen op het voordek en moet ik toch even overstag. Ik vaar ook vaak op andere schepen mee als delivery crew of schipper. Diverse oversteken naar Engeland heb ik met mijn eigen boot gemaakt. Wat ik nog wel eens zou willen is een wat kleiner, trailerbaar schip, zodat we ook andere, nieuwe gebieden kunnen ontdekken. Een paar jaar terug had mijn broer een J22 en daarmee zijn we naar het Gardameer gereden. Naast ons lag een J90 met een uitbundige Italiaan erop. "Jambino!", riep hij toen hij ons kleine bootje zag. Hij riep ook iets van "regatta". We zijn opgestapt want er was een wedstrijd georganiseerd. Ja, en als ik dan aan boord ben kan ik het niet laten. De eigenaar had weinig kaas gegeten van zeilen, dus ik werd al snel achter het roer gezet. Met wat geluk hebben we die wedstrijd toen gewonnen. Je begrijpt dat die Italiaan niet meer stuk kon de rest van de vakantie, en ik ook niet!"

'IK ZOU NOG WEL EENS EEN KLEIN TRAILERBAAR SCHIP WILLEN HEBBEN'

ED BRAND

Ed Brand (55) is getrouwd met Ineke. Samen hebben ze een volwassen dochter. Na de hogere zeevaartschool en zeven jaar op de grote vaart begon Ed bij een ingenieursbureau. Daarna had hij een eigen machinefabriek, waarvan hij later de aandelen verkocht aan een metaalbedrijf. Op dit moment is hij daar verkoopdirecteur en runt hij daarnaast een bedrijf dat zeeschepen van reserveonderdelen voorziet. Zijn Pion *Balans* is van bouwjaar 1978.

Brenda Vial

DE DUPLO ERAF EN DAN GAAN WE!

“Vanaf mijn tiende zeil ik. Mijn ouders hadden een caravan vlakbij Giethoorn en daar deden we alles op het water wat maar mogelijk was. Zwemmen, zeilen, waterskiën, surfen. Tijdens mijn studie raakte het zeilen een beetje in het slop. Rond mijn dertigste ging ik weer op zoek naar een zeilboot en kwam ik Harald tegen. Dat kon niet beter treffen, want hij is op het water opgegroeid!” De liefde voor het water kwam nu van twee kanten; samen schaften ze een Friendship aan. “De boot kwam eerst, daarna het huis. We hebben ook echt geleefd op dat schip. Overal zijn we geweest, heel Nederland door, de Wadden, de Duitse Wadden, Zeeland en België. In onze thuishaven in Almere gingen we meedoen aan de avondcompetitie. Ik ben bloedfanatiek en Harald gelukkig ook, dus daarin vonden we elkaar. Onze eerste kennismaking met de Pionklasse was toen we als opstappers meededen aan de Haakswadden. Dat was zo leuk dat we steeds meer wedstrijden gingen meevaren.”

Na een aantal jaren te hebben geproefd van het wedstrijdvaren werd er voorzichtig uitgekeken naar een eigen schip. “In die periode gingen we aan kinderen denken, dus het moest een gezinsschip zijn. Maar we wilden ook een snelle boot. We keken naar allerlei schepen; de meesten waren boven ons budget. Het doorslaggevend moment kwam toen we met een bevriende familie meezeilden op hun Pion naar Denemarken. Na tweeënhalve week waren we verkocht. Dit was ons schip! De Friendship ging in de verkoop en onze zoektocht naar een Pion startte. Het belangrijkste was dat hij snel in wedstrijdstaat te brengen was. We hebben alleen de instrumenten en genua vervangen, daarna was de meetbrief een feit.” Brenda en Harald zeilen, naast clubwedstrijden, vijf landelijke wedstrijden per jaar en in de zomer gaan ze een paar weken met de Pion op vakantie. “Het is heel simpel: alleen de duplo moet van boord, dan is hij klaar voor de wedstrijd. Het is de perfecte combinatie van toer- en wedstrijdship. Omdat het een eenheidsklasse is, ben je beperkt in je materiaalkeuze. Geen gedoe met dure zeilen, dat houdt het allemaal overzichtelijk.”

Brenda staat aan het roer, Harald is voordekker. “Dat heeft vooral met kracht te maken. Je merkt dat je met bijvoorbeeld het wisselen van de zeilen een nadeel hebt als vrouw. Daarbij komt dat ik net iets rustiger ben als schipper. In het begin was dat nog wel een beetje zoeken, het voelde als twee kapiteins op een schip. Ik trad te weinig doortastend op. Dan kon het wel eens gebeuren dat Harald iets schreeuwde en dat de bemanning daarop reageerde. Gelukkig is dat nu anders. Ik beslis. De mooiste wedstrijden zijn voor mij die op stroom, dat voegt een dimensie toe en dat vind ik leuk. Onze vaste bemanning raakt steeds meer op elkaar ingespeeld. We varen nog niet voor in het veld mee, maar hebben al goede resultaten geboekt. Ik merk dat het nu nog de periode is van vooral veel doen, veel varen, veel wedstrijduren maken. Daar valt nog een hoop winst te behalen. Daarna ga ik

‘DE MOOISTE WEDSTRIJDEN ZIJN DIE OP STROOM, DAT VOEGT ECHT WAT TOE’

andere, meer ervaren schippers eens om advies vragen.” Tijdens het toeren zijn Harald en Brenda het nooit oneens. “We laten ons natuurlijk leiden door de kinderen; wat willen zij en wat kunnen zij aan. Het schip is helemaal op hen ingericht met slingerzeiltjes en voldoende speelruimte. Ze zijn het van jongs af aan gewend en vinden het heerlijk op de boot. Nu gaan ze tijdens de wedstrijden nog naar opa en oma. Maar misschien slaat het virus over en willen ze later ook mee als bemanning!”

BRENDA VIAL

Brenda Vial (37) is getrouwd met Harald (38), samen hebben ze twee kinderen, Niek (5) en Marit (3). Brenda is congresorganisator bij een uitgever in de gezondheidszorg. Daarnaast geeft ze tennisles en speelt ze zelf tenniscompetitie. Harald is consultant logistieke processen en speelt squashcompetitie. Hun Pion Meteor is van bouwjaar 1983.

“Na tweeënhalve week wisten we het: dit was ons schip! De Friendship ging in de verkoop en onze zoektocht naar een Pion startte.”

John Willems

PION TOT IN DE PUNTJES

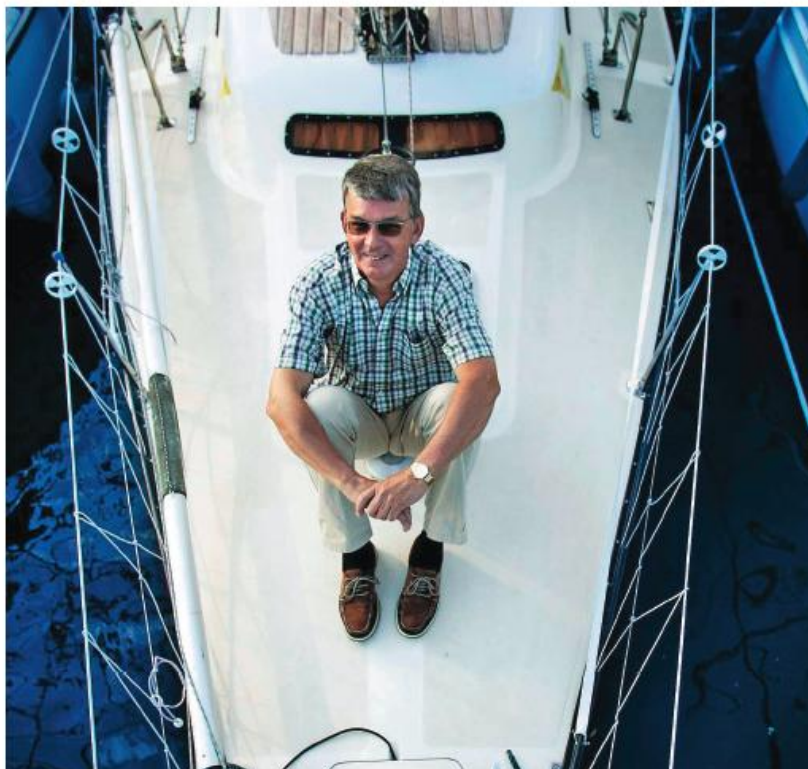
“Ik heb de eerste Pion met een vuilwatertank! Vorig jaar wilde ik daar eens naar kijken. Eerst heb ik een proto van karton gemaakt om alles passend te krijgen. Daarna is het in roestvaststaal uitgevoerd. Ze worden ook wel van kunststof gemaakt, maar je hebt toch kans dat dat gaat stinken, omdat bijna alle kunststoffen ademen.”

John Willems (58) gaat niet over een nacht ijs. Alles in zijn Pion ziet eruit als om door een ringetje te halen. Dat was ook al zo met zijn vorige schepen. “Ik heb een Compromis 720 en een First 27 gehad. Beide heb ik helemaal opgeknapt en in orde gemaakt. De andere havenliggers zeiden al: John heeft zijn boot weer in orde, die gaat in de verkoop. En zo is het ook steeds gegaan. Maar dit is echt de laatste, hoor. Onderhouden en opknappen vind ik leuk, maar toen ik weer de eerste twee meter van het onderwaterschip had afgekrabd dacht ik: waar ben ik aan begonnen? Ik word hier toch te oud voor, haha!”

John leerde zeilen in een BM op Loosdrecht. Toen hij een gezin stichtte, raakte het zeilen op de achtergrond. Totdat Kees de Wit, een zeilende collega met een Scampi 30, hem vroeg als bemanningslid. “Kees was een echte fanatiekeling; hij heeft me heel veel geleerd. Ik was fokkenist en we zeilden allerlei wedstrijden; de Flevorace, IJ-toren en Eemdelta hebben we destijds zelfs een keer gewonnen! Ik kocht toen een Veruna 500, een open zeilboot. Dat beviel prima, maar het smaakte naar meer. Ik heb in die tijd al eens een artikel over de Pion gelezen en er zelfs naar gekeken, maar die lag boven het budget. Het werd een Compromis, gevolgd door een First27. Dat was al heel wat sportiever, maar ook een wat nerveuze boot. Het is wel goed om deze ervaring te hebben, want dan waardeer je de goede vaareigenschappen van de Pion des te meer.”

Want die Pion kwam er uiteindelijk toch. “Hij stuurt veel lichter, ligt stabiel op het water. Een stevig schip dat iets kan hebben. Wel moest er nog wat aan gebeuren. De onderkant weer kaal, romp geschilderd, nieuw grootzeil, kap vernieuwd, het lopende want zat op de mast en dat heb ik naar de kajuit verlegd, een andere motor. In het begin had ik grootse plannen met de Pion; wilde een meebrief en aan wedstrijden meedoen. Maar ja, daar hangt ook weer een prijskaartje aan. Daar komt bij dat je een goed team bij elkaar moet zien te vinden, plus dat het de nodige weekenden en vrije dagen kost. Vooral als je bijvoorbeeld een wedstrijd hebt in IJmuiden of Scheveningen. Je moet je schip daar ten slotte ook naar toe varen. Het hield veel meer in dan ik in eerste instantie dacht. En ondanks dat ik ontzettend graag wedstrijden zeil, heb ik dat maar weer uit mijn hoofd gezet.”

Nu toert John samen met zijn vrouw Christa door heel Nederland. De Wadden en de Noordzeekust zijn inmiddels bekend vaargebied voor hen. Van april tot september is John op zijn Escape te vinden. Het liefst steekt hij nog een keer over naar Engeland, maar dan wel met een paar andere schepen erbij. Vorig jaar kon John meevaren als bemanningslid op een andere Pion. “Maar toen begon ik

‘IK HEB DE EERSTE PION MET EEN VUILWATERTANK... EN NOG VAN RVS OOK’

te kwakelen met mijn gezondheid. Het mocht niet zo zijn. Ik ben nu al blij dat we deze zomer weer lekker op vakantie kunnen met de boot. En de wedstrijdmentaliteit zit er toch in: net even een toertochtje gemaakt en dan loop ik toch stiekem een Winner voorbij, maar die laat dit ook niet lang duren. Ik kan het toch niet laten om bezig te zijn met de zeilen, ze net zo te trimmen dat ik weer wat sneller ga. Ik moet altijd wat doen, kan niet stilzitten. Deze winter waarschijnlijk ook niet, de planning is de hele elektra te vernieuwen. Door de leeftijd van het schip is die nogal gecorrodeerd. Zo blijf je bezig!”

“Het is goed om ervaring te hebben met een wat nerveuze boot als de First27, want dan waardeer je de goede vaareigenschappen van de Pion des te meer.”

JOHN WILLEMS

John Willems (58) is getrouwd met Christa (56) en vader van twee volwassen zonen. Van oorsprong is hij matrijzenmaker, nu is hij projectcalculator/werkvoorbereider in de fijnmechanische industrie. Zijn Escape, van bouwer Lewin, is nr. 121 van bouwjaar 1975.